

16 juli 2024

Reflecties op de vorming van regionale veiligheidsteams, vanuit het perspectief van lokale teams

De Associatie Wijkteams is, net als andere veldpartners, gevraagd mee te denken over het besluit, aangaande een inrichtingsvariant van het regionale veiligheidsteam (RVT), in het kader van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (Toekomstscenario), dat volgens planning in september genomen zal worden. Daarvoor heeft AEF een rapport opgesteld.

Dat besluit is voor lokale teams een belangrijk moment, want in de beweging van het Toekomstscenario vormt zo'n regionaal veiligheidsteam een cruciale counterpart voor een lokaal team.

Leden van de Associatie hebben gereflecteerd op het rapport, op basis van het geloof in de beweging en op basis van concrete praktijkervaringen, vanuit de proeftuinen en vanuit bredere ervaringen van lokale teams, die nu al geconfronteerd worden met een uitbreiding van taken, als gevolg van de afname van het aantal kindbeschermingsmaatregelen. We denken mee vanuit het toekomstbeeld: wat staat ons voor ogen, en wat werkt dan wel en niet om dat te bereiken? Dan komen we tot een aantal bevindingen.

1. In beginsel gaat het in de beweging van het Toekomstscenario om het vraagstuk welke wijze van werken het meest effectief is bij het omgaan met onveiligheid bij kinderen en volwassenen volgens de uitgangspunten: gezinsgericht werken, rechtsbeschermend, eenvoudig en lerend. We weten dat het huidige stelsel niet effectief is. Inwoners voelen zich niet beschermd, noch tegen elkaar en noch tegen de overheid. Het is te veel gericht op kinderen, het is ingewikkeld gemaakt en het is niet transparant, want het is niet helder wie wat doet en waarom. Het is een estafettemodel, waarbij de inwoner vooral een 'herhaling van zetten' ervaart. Dat was de aanleiding tot het Toekomstscenario en dat is de constatering van de proeftuinen: geef ons een nieuw wettelijk kader, zodat we daadwerkelijk beter en effectiever kunnen werken, waarbij we stap voor stap kunnen leren. Juist de ontwikkelgerichte benadering van het Toekomstscenario, waarin we met elkaar stap voor stap praktijken maken, is een succesfactor.

Twee opdrachten, congruent en aanvullend op elkaar

Lokaal team werkt aan bestaanszekerheid, sociale verbanden, opvoeden en opgroeien en mee (kunnen) doen, met een opdracht in vier onderdelen. In het vrijwillig kader en met beperkte bevoegdheden (namelijk: inschakelen aanvullende hulp, plus erbij halen RVT)

- a) *Versterken wijken/buurten*
- b) *Individuele gezinnen in die wijken/buurten ondersteunen*
- c) *Samenwerken met andere partners, m.n. sociale basis*
- d) *Strategische partner gemeente*

Regionaal veiligheidsteam werkt aan "doorbreken van geweldsdynamieken", gericht op duurzame veiligheid, met ook een opdracht in vier onderdelen. Met aanvullende bevoegdheden (t.a.v. informatie inwinnen/onderzoek doen, gang naar de rechter, maatregelen uitvoeren etc.).

1. *Versterken wijken/buurten*
2. *Individuele gezinnen in die wijken/buurten begeleiden in vraagstuk KMH, HG en SG*
3. *Samenwerken (niet alleen met lokaal team, maar ook met andere zorgpartners en veiligheidspartners)*
4. *Strategisch partner gemeente, ook als het gaat om samspraak met politie, OM, burgemeester etc*

2. We hebben in proeftuinen en andere lokale praktijken geleerd dat de beste vorm van beschermen is om inwoners te helpen, aansluitend op hun behoeften. Dat de beste vorm van helpen ook zorgdraagt voor het vergroten van bestaanszekerheid en sociale verbanden, en een bloeiende context. Dat vraagt om een zorgzame samenleving en overheid (informeel én formeel) die het als haar verantwoordelijkheid voelt om geweldsdynamieken te zien, te erkennen en waar mogelijk te doorbreken. Niet wegkijken of doorverwijzen, maar erbij blijven. Dat vraagt een sterke sociale basis,

- stevige lokale teams en alle andere partners die hun verantwoordelijkheid hebben in erbij blijven en helpen als het ingewikkeld is. Lokale teams zijn er voor alle inwoners, dus ook voor hen die in ernstig onveilige situaties verkeren. Ze zijn present, en werken altijd met toestemming van de inwoner. Deze lokale praktijken worden met de dag sterker en steviger, en vragen om een net zo stevige counterpart in de vorm van een regionaal veiligheidsteam met aanvullende bevoegdheden om informatie te verzamelen, in te grijpen, iets op te leggen. Met voldoende tegenmacht voor de inwoner.
3. Lokale teams zien daarom uit naar een spoedig besluit om te komen tot de inrichting van een regionaal veiligheidsteam. Dat besluit geeft rust en richting aan de beweging van het Toekomstscenario. Dat besluit moet gaan over het creëren van de juiste randvoorwaarden:
 - a) Eenheid & eenvoud in aansturing vanuit de visie met het oog op maatschappelijke effecten; hoe minder verschillende sturingslijnen, hoe groter de kans dat je effectief kunt zijn.
 - b) Duurzaam houdbare financiën (ook al betekent dat op korte termijn hogere transformatiekosten).
 - c) Behoud en effectieve inzet van personeel (geen dubbeling in taken, mogelijkheid je te ontwikkelen, professionele autonomie).
 - d) Het stelsel kunnen doorontwikkelen en leren.
 4. Wat ons betreft staat er daarom in dat besluit: ten behoeve van betere (rechts)bescherming van huishoudens, gezinnen en kinderen in onveilige situaties in Nederland, komt er 1 bestuursorgaan met aanvullende bevoegdheden, waarin de functionaliteiten van de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en Gecertificeerde Instellingen zijn ondergebracht. In een decentrale aansturing en uitvoering. Er komt 1 wettelijk kader voor een nieuw 'bestuursorgaan' met aanvullende bevoegdheden dat:
 - a. Alle inwoners als doelgroep heeft, met bijzondere aandacht voor kinderen en inwoners die niet beslissingsbevoegd of -bekwaam zijn.
 - b. Goed aansluit op de leefwereld van inwoners en lokale situatie.
 - c. Eenvoud biedt en dus alle functionaliteiten van de huidige drie organen die een taak hebben in de bescherming onder één orgaan onderbrengt.
 - d. Met een heldere omschrijving en afbakening van bevoegdheden.
 - e. Transparant is en getoetst wordt, vooraf; bij kernbesluiten en achteraf; over het rechtsbeschermend omgaan met het 'helpen met bevoegdheden' (en dus geen drang toepassen).
 - f. De ruimte heeft zich verder te ontwikkelen, dus met hardheidsclausules om andere manieren van werken mogelijk te maken.

In de bijlage vind je de (uitgebreide) reactie op het concept rapport, met meer verdieping en toelichting op onze overwegingen.

Tenslotte

Werken aan betere (rechts)bescherming van inwoners betekent vasthoudend transformeren en de moed opbrengen om telkens de ernstige, schrijnende, pijnlijke gevallen van kindermishandeling, huiselijk geweld en seksueel geweld onder ogen te zien en tegemoet te treden zo goed als je kunt. Zonder de valse belofte alles op te lossen, maar met het voornemen om alles te doen wat in je macht ligt om de situatie ten goede te keren. Op Rijksniveau gaat dat 'doen wat in je macht ligt' nu om dit belangrijke besluit. De praktijk heeft op dit punt de wetgever keihard nodig. We wensen de verantwoordelijke ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgevers de moed en vertrouwen om te doen wat nodig is!

Bijlage

Reactie Associatie Wijkteams op *concept* AEF rapport inrichtingsvarianten RVT

Delft, 10 juni 2024

Aan ons is de mogelijkheid geboden om schriftelijk te reageren op het concept AEF rapport over de inrichtingsvarianten RVT. We lezen we dat er wordt geopteerd voor een brede variant RVT met uitwerkpunten, met het advies voor een publiekrechtelijke variant. We lezen tevens dat er één wettelijk kader moet komen, en dat de grootste afweging die nu voorliggend is, de vraag is of er een centrale danwel decentrale bestuurlijke lijn wordt gekozen. Met leden hebben we gereflecteerd op het rapport en onze gedachten op een rijtje gezet. We hebben juridisch advies ingewonnen. Alles bij elkaar leidt dat tot onderstaande reactie.

1. Samenvattend, onze reactie:

Om te beginnen een paar algemene opmerkingen

1. Vanuit het perspectief van de ingrijpende overheid: het stelsel kent niet alleen een failliet vanuit de disbalans (ingewikkeld, omvallende GI,s, alsmar toenemende regulering, personeelstekorten etc.) maar ook vanuit het perspectief van de onhoudbare belofte. We kunnen als overheid immers, hoe graag wij dat zelf willen en iedereen zouden gunnen, niet alles voorkomen en het eerlijke verhaal is dat nare gebeurtenissen ons nu, morgen en in de toekomst zullen blijven verrassen. Ons siert hier bescheidenheid.
2. Vanuit het perspectief van zorg weten we ondertussen dat de overtuiging -dat we mensen weer gelukkig kunnen maken (problemen fixen) vanuit interventie-denken (inzetten van jeugd of WMO producten)- geen stand meer houdt. Je kunt ook vanuit het diepgevoelde besef van zorgzaamheid voor jeugdigen, gezinnen en volwassenen, er zijn en helpen (zo goed als je kunt) met het vinden van passende antwoorden op hun levensvragen. Daar hoeft de wereld van inkoop, beschikkingen en verwijzingen geen dominante rol te spelen. Deze verhouding tussen overheid en inwoners is immers in essentie relationeel van aard en nabij, en is daarmee geen a priori technisch vraagstuk.
3. De inrichting van het stelsel moet recht doen aan beide, bescheidenheid en rationaliteit. En vervolgens het 'erbij blijven' in zekere zin afdwingen. Zodat, in de spanning die ernstige veiligheidsvraagstukken nu eenmaal met zich meebrengen, het verleggen van verantwoordelijkheid niet mogelijk is. Als teveel partners er van zijn, is niemand ervan. Stoppen met het estafette-model, en de kernwaarde van eenvoud, gaat hierover. Inwoners in onveilige situaties verdienen een overheid die zich bekommert om hen, en die grenzen stelt. Liefdevol begrenzen, noem je dat in de pedagogiek.
4. En dan een meer 'praktische' notie: de arbeidsmarkt is ook een "driver" van verandering. De kwestie is niet meer of er budget is maar of er mensen zijn om taken uit te voeren. Dit betekent dat we zuinig met tijd moeten zijn. De volgende zaken, weten we uit ervaringen en onderzoek, zijn dan niet helpend, maar laten het systeem juist sneller overbelast zijn:
 - o het inbouwen van hiërarchie (aan anderen opleggen hoe te werken)
 - o bureaucratie (bv de bewijslast die nodig is om een rvt bij te schakelen)
 - o de hoeveelheid contacten die onderhouden moet worden

En dan, ingaand op het rapport:

5. Er zijn veel verschillende invalshoeken en gedachterichtingen verzameld. Er is enorm veel werk verzet in korte tijd. Waarvoor complimenten en waardering!
6. Het stuk leest nog te veel als los zand, als een optelsom van lobbyinvloeden. Het mist visie en richting, en heeft te weinig scherpheid op de echte verandering. Echt zonde dat maatschappelijke effecten nog niet zijn betrokken. Daar moet het immers om gaan. Het rapport geeft een overzicht van mogelijke

rechtspersonen, waarin een regionaal veiligheidsteam kan worden gepositioneerd. De voor- en nadelen per rechtspersoon kunnen we op hoofdlijnen inhoudelijk goed volgen; al is het overzicht niet volledig. Er zijn meer juridische constructies denkbaar. Hoe dan ook is de vraag waarom wordt uitgekomen op de vijf varianten die vervolgens in het conceptrapport worden uitgewerkt.

7. Dat betekent niet dat er nóg meer argumenten moeten worden toegevoegd, dat mag wel, maar daar gaat het niet om. Het rapport biedt in zichzelf voldoende grond om een besluit te noemen. Het zou de besluitvorming helpen, als er een redenering vanuit de inhoud wordt opgebouwd. Die besluiten (en dus de redenering) moeten waarde en inhoud gedreven zijn: dat wil zeggen begin bij het perspectief van inwoners & wijken, en denk dan door. Welke problemen/vraagstukken worden zij mee geconfronteerd, en hoe kun je die het beste adresseren? Denk vanuit de toekomst en laat de inzichten van de (oudste) proeftuinen beter doorklinken, daar zijn echt nieuwe inzichten opgedaan. In het kader hebben we een voorzet gedaan, misschien helpt dat?
8. Maak een eigenstandige en geen afhankelijke beschrijving van een RVT. Denk en beschrijf in bevoegdheden ipv expertise (dat is een voorbeeld van zo'n nieuw inzicht, het gaat niet om vrijwillig versus maatregel, maar om met of zonder bevoegdheden).
9. Wat ons betreft kunnen die teksten veel korter, laat details achterwege, vat samen en beperk tot de hoofdlijn, of maak een goede samenvatting, zodat het rapport helpt om de structuur beslissing te kunnen nemen: wettelijk kader, eenvoud in inrichting, passende rechtsbescherming voor inwoners door heldere structuren. Schrijf niks op wat elders al staat beschreven en is afgesproken.
10. We vinden het mooi dat gedacht wordt in wat wij noemen: 'versiewerken' (brede variant met uitwerkrichtingen). Werk beter uit waarom dat belangrijk is, en dat dat mogelijk is zonder RB te schaden. Zo houden we het stelsel lerend.
11. We missen de verwerking van een deel van onze eerdere punten, dus die nemen we nogmaals op (zie bijlage). Wanneer die niet worden overgenomen, ontvangen we graag een toelichting daarbij. Nu voelt het als 'werk voor niks'.

Toekomstscenario versie 2.0

Er leven inwoners in onveilige situaties. Huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld zijn situaties waarbij de overheid een positieve plicht tot bescherming heeft. Hoe kan de overheid die plicht invullen en wat kunnen professionals daarin doen?

Ze kunnen niet in de toekomst kijken en ze kunnen niet toveren, maar we kunnen heel veel wèl (wat ze nu niet of onvoldoende kunnen of mogen doen). Ze kunnen: erbij blijven, hulp bieden in de breedte, bestaanszekerheid, sociale verbanden vergroten hulp bieden bij trauma, heling bieden, en sturing geven in het geval er hardnekkige situaties bestaan die niet door de beugel kunnen. In dat geval is het nodig, op grond van de positieve plicht van bescherming door de overheid, dat er bevoegdheden worden toegevoegd, om die geweldspatronen te doorbreken. Dat laatste is in de kern de opdracht van een RVT.

Als dat de opdracht is, welke bevoegdheden heeft die dan nodig, om te zorgen dat je ook invloed hebt op de structurele oorzaken? Dat betekent dat je met name bevoegdheden tav de volwassen inwoners nodig hebt (of ze nou wel of geen kinderen hebben). Onderzoek doen, informatie opvragen en ontvangen zonder toestemming, (acute) hulp - ook zonder voorafgaande toestemming- bieden en erbij halen (denk aan GGZ), kinderbeschermingsmaatregelen, huisverboden en jeugdreclassering uitvoeren, uithuisplaatsen van ouder of kind, etc , het zijn allemaal voorbeelden van bevoegdheden. Maar er zijn er veel meer denkbaar. Want we leren nog wat dan werkend is en wat niet. Dus we bouwen het langzaam op, uit en af (want wat niet werkt, gaat overboord).

De kracht van het Toekomstscenario is gelegen in het uitwerken van het samenspel tussen hulp met toestemming (meestal, maar niet altijd geboden door lokaal team) en het aanvullend inzetten van bevoegdheden. Een inwoner is niet vrij om te kiezen, als er iemand met bevoegdheden op de stoep staat. Dus moet degene mèt die bevoegdheden heel goed afwegen wat die wel of niet doet, daarover verantwoording kunnen afleggen, en dat (kunnen) toetsen. Een inwoner moet bezwaar kunnen maken. Op cruciale beslismomenten in het proces moet glashelder zijn wie wat mag doen en waarom; en hoe je je daartegen kunt verweren. Daarin zit in de kern van rechtsbescherming.

2. Over de beschrijving van lokale teams en regionale veiligheidsteams

1. We hebben behoefte aan een andere naam! Een regionaal veiligheidsteam klinkt als een stel stoere paratroopers met kogelvrije vesten die je huis binnen stormen. Dat wil je niet. Wat denken we van: **centrum voor onderzoek en bescherming van inwoners?**
2. Er wordt een rare verhouding van RVT en LT geschetst, in totale afhankelijkheid van elkaar. Dat is niet wenselijk.
3. Er ontbreekt een visie op wie een lokaal team is, waarom die doen wat ze doen, hun positie ten opzichte van het gezin en wat dit vraagt van anderen wanneer ze zorgen hebben en ze het lokaal team erbij willen halen.
4. LT heeft een eigenstandige functie. De opdracht van een lokaal team is niet het voorportaal zijn van een RVT, en ook geen 'GI light'. De opdracht van lokale teams is present zijn, naast de inwoner staan, goed begrijpen wat er aan de hand is (vraagverheldering), het vergroten van bestaanszekerheid, het versterken van sociale verbanden, het steunen bij opvoeden en opgroeien, allemaal zaken die ook en misschien wel juist nuttig zijn voor huishoudens in onveilige situaties. En ja, vanzelfsprekend, als er onveiligheid speelt, dan acteer je daarop als lokaal team. In sommige situaties heeft een lokaal team dan aanvullend iets nodig. In geval van bij kunnen schakelen van een RVT gaat dat om de nood aan aanvullende bevoegdheden.
5. Geef meer aandacht aan volwassenproblematiek, het gaat bovendien niet alleen om gezinnen, maar alle inwoners.
6. Verwijs voor de omschrijving van die opdracht van lokale teams liever naar bestaande teksten, of doe hoogstens een heel korte samenvatting in een kader om duidelijk te maken dat het buiten de scope van deze opdracht valt; want hoe meer verschillende teksten, hoe meer verwarring, en hoe groter de kans dat je 'per ongeluk' taken of kenniseisen toevoegt, die niet zo zijn afgesproken.
7. Het rapport spreekt in termen van 'versterken van lokale teams met expertise'. Dat slaat de plank mis. De behoefte van lokale teams is niet aan versterkt te worden, niet zozeer aan expertise erbij halen (al is dat in bijzonder gevallen ook nuttig), maar aan *het kunnen bijchakelen van bevoegdheden, die je zelf niet hebt*. Dàt is het werkzame element, wanneer de aard en ernst van de problematiek in een huishouden met of zonder kinderen daarom vragen (= dusdanige patronen van geweldsdynamiek, dat je daar niet doorheen komt zonder aanvullende bevoegdheden). En natuurlijk moet dàt goed getoetst worden, dus RB is daar ook al aan de hand (RB is altijd aan de hand...).
8. Voor zover lokale teams sterker moeten worden, hebben ze dat zèlf te doen. En laten we niet vergeten, nogmaals, op heel veel plaatsen in het land doen lokale teams al heel veel conform de uitgangspunten van het Toekomstscenario, en zijn zij allang een logische samenwerkingspartner van de huidige veiligheidspartners.
9. De juridische positie die de wijkteams hebben ten aanzien van de regionale veiligheidsteams is niet heel uitgebreid uitgewerkt. Een aantal opmerkingen daarbij:
 - a. De professionals van de lokale (wijk)teams leveren hulpverlening in het vrijwillig kader en zijn – met name binnen het jeugd domein – gehouden vertrouwelijk om te gaan met de informatie die zij ontvangen van de jeugdige c.q. het gezin. De professional is daar beroepsmatig (via het SKJ) ook op aanspreekbaar. De informatie die wordt verkregen in het kader van de hulpverlening mag in beginsel kortom niet worden gedeeld met derden (dus ook niet met het regionaal veiligheidsteam die mogelijk ook bevoegdheden krijgt om namens de Staat veiligheidsmaatregelen te treffen). In de uitwerking dient daar aandacht voor te zijn (dit is ook onderdeel van de rechtsbescherming). Binnen het huidige stelsel is het voor de (SKJ-geregistreerde) professional onder (uitzonderlijke omstandigheden) toch mogelijk om vertrouwelijke informatie te leveren aan Veilig Thuis, door de geheimhoudingsverplichting te doorbreken. De meldcode vormt daarbij het afwegingskader. In het nieuwe stelsel (waarover wordt nagedacht), dienen de volgende cruciale vragen te worden uitgewerkt:
 - b. Wat is de positie van de medewerker van het regionaal veiligheidsteam? Is dat een medehulpverlener die optrekt met de professional van het wijkteam (op basis van toestemming van de jeugdige/het gezin) of is sprake van een overheidsinterventie op grond waarvan de professional van het lokale (wijk)team de geheimhouding doorbreekt en bijvoorbeeld een

- meldcode dient te worden gehanteerd? In dat geval mag de professional van het regionaal veiligheidsteam aan wie wordt doorbroken niet eerder bij het gezin betrokken zijn geweest;
- c. Welke rechtsbescherming wordt ingebouwd voor de jeugdige c.q. het gezin, in het geval de jeugdige c.q. het gezin het niet eens is met het inschakelen van het regionaal veiligheidsteam door de professional van het lokale (wijk)team (indien geen sprake is van toestemming als grondslag)?
 - d. Wat is de afweging van AEF bij de vijf varianten indien en voor zover het gaat om de verbinding tussen het lokale (wijk)team en het regionaal veiligheidsteam? Maakt dat uit per variant? Is het bijvoorbeeld van toegevoegde waarde om het regionaal veiligheidsteam decentraal te organiseren, zodat wordt aangesloten bij het lokale (wijk)team. Dat is slechts beperkt uitgewerkt.
 - e. Het zou voor de wijkteams van toegevoegde waarde zijn om in het rapport op te nemen dat lokale (wijk)teams opereren in het vrijwillig kader (conform de Hervormingsagenda Jeugd) en zelf basis hulpverlening verlenen. Binnen de lokale (wijk)teams kan weliswaar kennis worden opgebouwd met betrekking tot veiligheidsvraagstukken maar de hulpverlening wordt geleverd op basis van toestemming (vrijwilligheid van de jeugdige en/of het gezin). Mocht die toestemming wegvallen kan de professional van het lokale (wijk)team niet betrokken blijven en dient een andere partij (bijvoorbeeld het regionaal veiligheidsteam) het over te nemen. Die overgang moet zorgvuldig maar efficiënt verlopen. De afgelopen decennia is in Nederland (maar ook in andere Europese landen) in de uitwerking van het jeugdstelsel steeds een juridisch knelpunt geweest hoe deze overgang (van het vrijwillig naar het gedwongen kader) vorm te geven. Dat blijft een uitdaging maar die uitdaging komt in het conceptrapport momenteel inhoudelijk niet terug. Zonder oog te hebben voor de (juridische) keuzes die in het verleden zijn gemaakt (en de knelpunten die eerder zijn ervaren), bestaat het risico dat wederom keuzes worden gemaakt die eerder ook zijn gemaakt.
10. De opdracht van een RVT wordt in de beschrijving een beetje vreemd 'vastgeplakt' aan een lokaal team, alsof dat alleen handelend zou kunnen optreden wanneer een lokaal team 'eerst iets doet' en dus niet zelfstandig is, en alsof het RVT een 'betere versie' van een LT zou zijn. Dat doet geen recht aan beide. Omschrijf de *eigen* opdracht van een RVT, en beschrijf hoe die moet samenwerken met *verschillende partners*, zoals, inderdaad, lokale teams, en veiligheidspartners (politie, OM, vrouwenopvang etc), maar ook onderwijs, sociale basis, huisartsen en volwassen GGZ, etc.
 11. RVT en LT zijn wederzijds 'expert' voor elkaar en kunnen elkaar erbij halen voor consultatie en advies en diensten. Niet alleen van de een naar de ander. Dát is netwerkdenken ipv ketendenken. Je hebt een aantal spelers in het sociaal domein, allemaal met een eigen kerntaak, en die kunnen over en weer elkaars functies & bevoegdheden, en dus ook expertise die daaruit voortvloeit, toevoegen.
 12. Je kunt niet het werk van een lokaal team voorwaardelijk maken aan het werk van een RVT, dan blijven we in een keten denken. Aard en ernst zijn voor het toevoegen van het RVT voor (mogelijke) inzet van bevoegdheden een goede graadmeter. Het bepalen van aard en ernst moet niet een stroperig langdurig proces worden en moet niet uitmonden in het 'bewaken van grenzen' en het 'opvoeden van de lokale teams omdat ze nog niet genoeg kunnen' volgens het RVT. Dat straalt dit nu wel een beetje uit, in plaats van de broodnodige gezamenlijkheid, gelijktijdig kunnen werken (dat wat professionals juist werkplezier geeft) en snel kunnen schakelen als de situatie daarom vraagt.
 13. De hulp die een lokaal team biedt is en blijft altijd vrijwillig, dus je kunt een inwoner nooit verplichten naar een lokaal team te gaan (tenzij het RVT de bevoegdheid heeft om die aanwijzing te geven, maar dan begint het proces dus niet bij het lokale team, maar bij andere partners). Met andere woorden: ook andere partners in de wijk, naast het lokale team, hebben *en houden* een opdracht als het gaat om de zorg voor gezinnen en huishoudens, óók wanneer die in onveilige situaties verkeren, en ook wanneer daar hardnekkige geweldsdynamieken spelen. Dat verdwijnt nu volledig uit beeld, doordat die geen plek krijgen als samenwerkingspartner van het RVT. Daarmee lopen we het risico om drang te institutionaliseren, namelijk dat lokale teams de 'alleenplicht' in dit onderwerp krijgen. Vanuit hun opdracht (zie boven) hebben lokale teams een rol, en een grote rol. Maar niet als enige. Beschrijf dat ook.
 14. We lezen dat nog meer taken van de Raad buiten het RVT blijven, dat is niet conform de beleidsreactie en is niet onderbouwd. Ook wordt geen gevolg gegeven aan de afspraak dat we niet over organisaties, maar over functionaliteiten zouden spreken. Concludeer niet te snel dat de expertise alleen in de huidige situatie bewaard kan blijven (pleegzorg beoordelingen worden door zorgaanbieders gedaan,

om maar wat te noemen). Onze stip op de horizon is nog steeds een integratie van alle functionaliteiten die nu bij de Raad liggen, in een RVT. Het doen van een onafhankelijke toets zou je ook bij de rechter kunnen neerleggen.

3. Centraal-decentraal

1. Argumenten centraal- decentraal zijn beide navolgbaar; vanuit het perspectief van lokale teams is de decentrale variant de meest logische. We hebben de keuze gemaakt voor een decentraal stelsel, dat is ook consistent met Hervormingsagenda. Je kunt ook nadenken over andere vormen van landelijk toezicht dan door centraal sturen.
2. Een argument voor decentrale inrichting is ook vanwege de mogelijkheden om jeugdhulp te kunnen indiceren als RVT. Daar wil je vanuit de inhoud op kunnen sturen, en dat vraagt goede kennis van het lokale veld (wat is daar mogelijk). Ervaringen in verschillend tussen samenwerken met Raad, GI en VT leren dat ook: hoe dichterbij hoe eenvoudiger afstemmen, en dus hoe betere zorg (die moet zijn afgestemd op het hele leven, en niet slechts op een deelaspect).
3. Om de aandacht meer op de volwassenproblematiek te richten zou je wellicht ook WMO moeten kunnen inzetten, of gaat dat via Lokaal team? En jeugdhulp dan? Meer woorden aan geven, hoe daar over gedacht wordt, danwel als uitwerkpunt benoemen, mag ook.
4. Ook voor decentraal pleit dat RVT en LT twee hoofdrolspelers zijn, die moeten elkaar kennen, makkelijk kunnen schakelen en in taken makkelijk bij kunnen springen bij elkaar, in geval van (tijdelijk) krapte bij een van beide partners (mits die niks te maken hebben met bevoegdheden, denk aan: wie doet de datumprikker, kun jij deze week een keertje extra langs gaan als ik met vakantie ben). Hoe minder verschillende sturingslijnen, hoe beter.
5. Is er nagedacht over welk ministerie dan stelselverantwoordelijk blijft? En welke argumenten er zijn voor beide keuzes? Gezien de tendens van verschuiving van aandacht voor straf naar zorg, ligt VWS dan het meest voor de hand liggend. Tegelijk pleit juist het enorme belang van RB weer voor JenV. In beide gevallen moet het punt van 'RB vanuit zorgperspectief' veel sterker gemaakt worden. Zie argumenten bij RB.
6. Benoem bij regio-indeling ook wat in HA gebeurt en dat het een kans is om ook in de verschillende regio-indelingen vereenvoudiging in aan te brengen.
7. Wij vinden de argumentatie voor GR variant het meest overtuigend. Je kunt hierbij leren van GGD's (die hebben ook bevoegdheden tav inwoners, zie corona). En ook van buitenland! Eigenlijk is het Nederlandse stelsel heel vreemd.

4. Netwerkvariant; niet navolgbaar dat dit als variant is opgenomen

- 1) Het inrichten van een netwerkvariant is immers hetzelfde als niet fundamenteel veranderen, dus niks doen, dan had je het programma TS dus niet in hoeven zetten. Haal de oorsprong terug: het stelsel was failliet dat gingen we wijzigen; dat was zó ingewikkeld dat we daar proeftuinen voor nodig hadden; dan kan toch niet de conclusie zijn dat we geen stelselwijziging nodig hebben? Dus sowieso gek dat die als variant is opgenomen, zonder hier een reflectie op. En juist de proeftuinen (dat is een vorm van netwerk) hebben aangegeven aan de grens van het beproeven te komen, en dus dat een netwerkvariant niet volstaat om écht tot iets anders te komen.
- 2) We snappen heel goed dat het kiezen voor een netwerkvariant niet betekent dat in de praktijk alles bij het oude blijft, want het klopt dat er ook verbeterd kan worden binnen het huidige stelsel. Maar dan ben je bezig met optimaliseren, niet met transformeren. Door zoveel ruimte te geven aan deze variant wordt de discussie of transformeren nodig is, heropend. Dat is storend en afleidend.
- 3) Het rapport geeft bovendien een verkeerde toepassing van een netwerkvariant; werken in netwerken gaat over samenwerken vanuit verschillende opdrachten (en natuurlijk is dat een goed idee!). Hier hebben we het over werken in dezelfde opdracht, namelijk optreden met bevoegdheden wanneer de positieve plicht van beschermen van inwoners daar aanleiding toe geeft. Dan is een netwerk alleen maar complicerend.

- 4) Er ontbreekt een reflectie op het andere argument van publiekrechtelijk (waarvoor zwaarwegende argumenten worden gegeven). Als dat de voorkeur is, dan zijn er sowieso aanpassingen nodig tav GI en VT, dus doorgaan in de huidige constructie is dat niet, of wel? Maak het helder.
- 5) Leer van het verleden in de argumenten: lokale teams hebben ervaringen met netwerken in hun opdracht: die zijn daar mee gestopt, en daar waren goede redenen voor.
 - a. Expertise behoud bleek in de praktijk niet te werken. Na een paar jaar hebben mensen geen binding meer met hun zogenaamde 'moederorganisatie'. Dus voor boeien en binden juist beter 1 organisatie. Ook gezien personeelstekort.
 - b. Veranderen binnen bestaande structuren blijkt heel moeilijk. Juist compleet nieuwe start hebben lokale teams een 'boost' gegeven, waardoor ze nu echt goed de veranderopgave pakken (itt jeugdhulpaanbieders HA).
 - c. Netwerkconstructen zijn duurder in de uitvoering en geven veel gedoe met BTW verplichtingen, CAO's, aansturing van personeel in dezelfde opdracht etc etc.

5. Over rechtsbescherming (RB):

1. Vanuit het oogpunt van rechtsbescherming en het besef dat mogelijk ingrijpen door de overheid zwaarwegend is, herkennen we de argumenten voor de publiekrechtelijk variant.
2. In het rapport wordt RB erg beschreven vanuit "regels en procedures", we missen het perspectief van houding en gedrag. Rechtsbescherming begint bij het eerste contact, ipv bij een bezwaarprocedure. Als je die gedachtelijk beter uitwerkt, komen er ook andere argumenten naar boven. Namelijk dat van professionaliteit, die ruimte en steun vraagt. Je moet als professional in het handelen afwegingen maken, aan kunnen sluiten, verschillende perspectieven in het oog houden, omgaan met en beslissingen nemen in onzekerheid over de feiten én over de toekomst. Leer van het verleden en van onderzoek: dat soort situaties vragen om een organisatievorm die de professionaliteit centraal stelt, en niet een top-down sturing. Dat wordt onvoldoende doorgrond in zowel de argumentaties centraal-decentraal, als het punt van boeien en binden. Je behoudt medewerkers beter als je het vak belangrijk maakt, en de professionaliteit voorop stelt.
3. Er wordt in de argumentatie een tegenstelling tussen eenvoud en RB gesuggereerd, dat is een schijntegenstelling. Eenvoud is niet hetzelfde als onzorgvuldig. Eenvoud geeft juist helderheid en daarmee meer RB. Een van de redenen van 'stelselvalliet' gaat juist over de steeds grotere complexiteit en vaagheid, waardoor gezinnen steeds minder weten waar ze aan toe zijn. Goede rechtsbescherming begint met het glashelder maken voor iedereen, wie wat mag doen en waarom. Hoe minder verschillende instanties, hoe duidelijker dat is.
4. Hoe meer je het in detail dichtregelt, hoe meer je de professional reduceert tot een 'uitvoerder van die regels' en hoe slechter de uitkomst van de zorg dan is. En hoe slechter de RB in de praktijk dan uitpakt (computer says no). Kijk naar toeslagenaffaire en leer daarvan.
5. Het vraagstuk of 'informed consent' onderdeel van een RVT moet zijn, is in onze ogen geen vraagstuk. Hier moet je een scherpe lijn trekken. Een lokaal team (en andere zorgpartners) werken met 'informed consent'. Als de RVT in beeld komt, is dat met bevoegdheden. Informed consent bij RVT leggen is een vorm van drang institutionaliseren. Je kunt niet de ene dag met, en de andere dag zonder bevoegdheden binnen komen. Toestemming geven aan een instantie met die machtspositie is geen vrije toestemming van een inwoner. Dus maak daar geen uitwerkvariant van. We moeten wèl de verhouding tussen LT en RVT, plus de afwegingen die beide partners te maken hebben heel goed uitwerken.